
Boendetillägg

En vägledning är i första hand ett stöd för Försäkringskassans medarbetare vid ärendehandläggning och utbildning.

En vägledning innehåller en samlad information om vad som gäller på det aktuella området, uppdelat på tillämpnings- och metodstödsavsnitt.

En vägledning kan innehålla beskrivningar av

- författningsbestämmelser
- allmänna råd
- förarbeten
- rättspraxis
- JO:s beslut

En vägledning kan även innehålla beskrivningar av hur man ska handlägga ärenden på det aktuella området och vilka metoder som då ska användas.

Vägledningarna uppdateras fortlöpande. Ändringar arbetas in i den elektroniska versionen. Den elektroniska versionen hittar du på [http://www.forsakringskassan.se/Om Försäkringskassan/Dina rättigheter och skyldigheter/Lagar och regler – Vägledningar](http://www.forsakringskassan.se/Om_Forsakringskassan/Dina_rattigheter_och_skyldigheter/Lagar_och_regler_-_Vagledningar).

Du som arbetar på Försäkringskassan hittar dem också på Fia.

Upplysningar: Försäkringskassan
Rättsavdelningen

Innehåll

Förkortningar	5
Sammanfattning	6
Läsanvisningar	7
1 Försäkringstillhörighet	8
1.1 Allmänt om försäkringstillhörighet.....	8
1.2 EU:s samordningsbestämmelser.....	8
1.2.1 Sakområden.....	9
1.2.2 Bestämmelser om tillämplig lagstiftning.....	9
1.3 Socialförsäkringsbalken.....	9
1.3.1 Boendetillägg och bosättningsbaserad försäkring.....	10
2 Ansökan om boendetillägg	12
3 Rätten till boendetillägg	14
3.1 Förmåner som ger rätt till boendetillägg.....	14
3.2 Undantag från rätten till boendetillägg.....	15
3.3 Förmånstiden.....	15
3.4 Behållande av rätten till boendetillägg.....	16
3.5 Upphörande av rätten till boendetillägg.....	16
3.5.1 När måste den försäkrade börja skydda rätten till boendetillägg?.....	17
3.5.2 Skydd under tid då den försäkrade arbetar.....	18
3.5.3 Skydd under tid som den försäkrade söker arbete.....	18
3.5.4 Skydd på samma sätt som för SGI.....	19
4 Storleken på boendetillägget	20
4.1 Gift- och ogift.....	20
4.1.1 Likställd med gift.....	20
4.1.2 Likställd med ogift.....	21
4.2 Förhöjt boendetillägg för barn.....	21
5 Bidragsgrundande inkomst	23
5.1 BGI med arbetstidsberäknad sjukpenning.....	24
5.2 BGI med flera bidragsgrundande förmåner.....	24
5.2.1 Sjukpenning och sjukpenning i förebyggande syfte samtidigt.....	25
5.3 BGI när den försäkrade är delvis arbetslös.....	26
5.4 BGI när den försäkrade får livränta.....	27
6 Minskning och andelsberäkning av boendetillägg	29
6.1 Minskning av boendetillägg.....	29
6.2 Andelsberäkning vid partiell ersättning.....	29
7 Samordning med preliminärt bostadsbidrag	31
7.1 Samordning med preliminärt bostadsbidrag.....	31
7.2 Övergångsbestämmelser om samordning med bostadstillägg.....	31
7.3 Omprövning av boendetillägg.....	31
7.3.1 Ändringar av samma slag.....	32
7.3.2 Ändringar av olika slag.....	32
7.4 Samordning och ändrade förhållanden.....	33

7.5	Kommunicering	33
7.5.1	När rätten till en bidragsgrundande förmån upphör och det krävs en ny ansökan	34
7.5.2	När rätten till en bidragsgrundande förmån upphör men det ändå inte krävs någon ny ansökan	34
8	Beslut och utbetalning	36
8.1	Boendetillägg och kommunikering	36
8.2	Sammanträffande av förmåner vid retroaktiv utbetalning	37
8.3	Begäran från socialnämnd enligt 107 kap. 5 § SFB.....	38
8.4	Återbetalningsskyldighet	38
	Källförteckning	39
	Sakregister	41
	Bilaga: Övergångsbestämmelser och bestämmelser före den 1 januari och 1 februari 2016	44
Ö 1	Rätten till boendetillägg	44
Ö 1.1	Borttag av tidsgränsen i sjukförsäkringen och avskaffande av det arbetsmarknadspolitiska programmet arbetslivsintroduktion	44
Ö 1.2	Bidragsgrundande inkomst.....	45
Ö 2	Samordning med bostadstillägg	46
Ö 2.1	Samordningen av boendetillägg och bostadstillägg upphör	46

Förkortningar

BGI	Bidragsgrundande inkomst
EES	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet
EU	Europeiska unionen
FAS	Förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd
JO	Justitieombudsmannen
Prop.	Regeringens proposition
RAR	Riksförsäkringsverkets allmänna råd
SFB	Socialförsäkringsbalken
SGI	Sjukpenninggrundande inkomst

Sammanfattning

Sedan januari 2012 kan den som har fått tidsbegränsad sjukersättning under maximal tid få boendetillägg. Från och med januari 2013 gäller det även den vars aktivitetsersättning upphör på grund av att han eller hon fyller 30 år. Boendetillägget har tillkommit för att man ska kunna få ett i stort sett oförändrat inkomstskydd när man inte längre kan få sjukersättning eller aktivitetsersättning och bostadstillägg.

Boendetillägget är ett tillägg till sjukpenning, sjukpenning i särskilda fall, rehabiliteringspenning och rehabiliteringspenning i särskilda fall. Den som har rätt till bostadstillägg har inte rätt till boendetillägg.

Boendetillägg är en bosättningsbaserad skattefri månadsersättning som inte är pensionsgrundande. Det beräknas till ett årsbelopp.

Boendetillägget påverkas av om ersättningen som grundar rätten till boendetillägget är hel eller partiell. Det påverkas också av ersättningens storlek på så sätt att det minskar om ersättningen är över 58 400 kronor per år.

Boendetilläggets storlek beror på den försäkrades civilstånd och antal barn. Den som är ogift kan få högst 84 000 kronor och den som är gift högst 42 000 kronor. För den som har barn höjs boendetillägget med 12 000 kronor för ett barn, 18 000 kronor för två barn och med 24 000 kronor för tre eller flera barn. Om båda makarna har boendetillägg delas tilläggen för barn lika mellan dem.

För den som får arbetsskadelivränta eller livränta från det statliga personskadeskyddet minskar boendetillägget om livräntan är över 58 400 kronor per år.

Boendetillägget minskar om den försäkrade får bostadsbidrag.

Boendetillägget betalas ut månadsvis i efterskott och räknas om vid förändringar.

Läsanvisningar

Denna vägledning ska vara ett hjälpmedel för Försäkringskassans medarbetare i handläggningen. Den kan också vara ett stöd vid utbildning av Försäkringskassans personal.

Vägledningen redovisar och förklarar lagar och andra bestämmelser. Den redogör för de delar av lagens förarbeten som är särskilt viktiga för att förstå hur lagen ska tillämpas. Den redogör också för rättspraxis samt för Försäkringskassans rättsliga ställningstaganden.

Det finns också en bilaga till vägledningen som beskriver de övergångsbestämmelser och bestämmelser som gällde före den 1 januari och den 1 februari 2016. Den heter *Övergångsbestämmelser och bestämmelser före den 1 januari och 1 februari 2016*. Rubrikerna i bilagan inleds med bokstaven Ö för att markera att det handlar om övergångsbestämmelser.

Hänvisningar

I vägledningen finns hänvisningar till lagar, förordningar, föreskrifter, allmänna råd, Försäkringskassans rättsliga ställningstaganden och interna styrdokument, förarbeten, rättsfall, JO-beslut och andra vägledningar. Hänvisningen finns antingen angiven i löpande text eller inom parentes i direkt anslutning till den mening eller det stycke den avser.

Exempel

Vägledningen innehåller också exempel. De är komplement till beskrivningarna och åskådliggör hur en regel ska tillämpas.

Historikbilaga

Denna vägledning har reviderats. I en bilaga till vägledningen finns en historikbilaga. Den innehåller en kortfattad beskrivning av de sakliga ändringar som gjorts i respektive version av vägledningen. Genom att läsa historikinformationen får man en överblick över de viktigaste nyheterna i denna version av vägledningen.

Att hitta rätt i vägledningen

I vägledningen finns en innehållsförteckning och ett alfabetiskt sakregister. Innehållsförteckningen är placerad först och ger en översiktsbild av vägledningens kapitel och avsnitt.

Sakregistret finns sist i vägledningen och innehåller sökord med sidhänvisningar.

1 Försäkringstillhörighet

I detta kapitel beskrivs översiktligt vad bestämmelserna i de olika regelverken innebär för tillhörigheten till svensk försäkring. I vägledningarna 2004:11 *Tillämplig lagstiftning, EU, socialförsäkringskonventioner, m.m.* samt 2000:2 *Försäkrad i Sverige genom bosättning eller arbete* finns bestämmelserna närmare presenterade.

1.1 Allmänt om försäkringstillhörighet

Försäkringstillhörigheten baseras på var personen bor eller arbetar. Bestämmelser om vem som är försäkrad finns i nationell lagstiftning, EU:s samordningsbestämmelser, socialförsäkringskonventioner och övriga internationella överenskommelser.

Förutsättningarna för att en person ska kunna få en förmån eller tjäna in en pensionsrättighet i Sverige är att han eller hon omfattas av svensk socialförsäkring och är försäkrad för motsvarande förmån i Sverige.

Försäkringskassan ska med utgångspunkt i socialförsäkringsbalken (SFB), EU:s förordningar samt socialförsäkringskonventioner bedöma om en person omfattas av svensk socialförsäkring. Både EU:s förordningar och konventioner som Sverige har ingått med andra länder har företräde framför SFB i sådana bedömningar.

1.2 EU:s samordningsbestämmelser

Bestämmelserna om samordning av medlemsstaternas nationella system för social trygghet har sin grund i rätten till fri rörlighet för personer. Denna rätt regleras i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

EU:s samordningsbestämmelser inom socialförsäkringsområdet finns i två förordningar:

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (förordning 883/2004)
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (tillämpningsförordning 987/2009).

De länder som omfattas av förordning 883/2004 och 987/2009 är medlemsländerna i EU/EES och Schweiz. För en aktuell förteckning, se vägledning 2004:11 *Tillämplig lagstiftning, EU, socialförsäkringskonventioner, m.m.*

Förordning 883/2004 omfattar samtliga medborgare, statslösa och flyktingar som är bosatta i ett medlemsland och som omfattas eller har omfattats av lagstiftningen i ett eller flera medlemsländer, samt deras familjemedlemmar eller efterlevande (artikel 2.1 i förordning 883/2004).

För bestämmelser avseende tredjelandsmedborgare se vägledning 2004:11 *Tillämplig lagstiftning, EU, socialförsäkringskonventioner, m.m.*

1.2.1 Sakområden

Förordning 883/2004 ska tillämpas på alla allmänna och särskilda sociala trygghetssystem oberoende av om de är avgiftsfinansierade eller inte. Den tillämpas också på system som reglerar arbetsgivares eller redares skyldigheter. Den ska också tillämpas på särskilda kontantförmåner som inte är avgiftsfinansierade.

Det framgår av artikel 3.1 i förordning 883/2004 vilka sakområden som förordningen gäller. Motsvarande uppgifter i förordning 1408/71 finns i artikel 4.1.

1.2.2 Bestämmelser om tillämplig lagstiftning

Förordningarna 883/2004 och 987/2009 innehåller bestämmelser som reglerar vilket medlemslands lagstiftning som ska tillämpas när personer flyttar inom EU/EES eller Schweiz eller arbetar i ett annat EU/EES-land eller Schweiz.

Huvudregeln är att en person som är anställd eller egenföretagare i ett medlemsland ska omfattas av lagstiftningen i det medlemslandet (artikel 11.3 a i förordning 883/2004). Personen blir då försäkrad för samtliga förmåner som omfattas av förordningen, både för de arbetsbaserade och bosättningsbaserade förmånerna i SFB (artikel 11 i förordning 883/2004).

Exempel

Christian är bosatt i Danmark. Han arbetar på ett företag i Malmö och omfattas därför av svensk lagstiftning enligt förordning 883/2004. När Christian arbetar i Sverige kommer han att vara försäkrad för samtliga socialförsäkringsförmåner som omfattas av förordningen.

Exempel

Anne som är bosatt i Sverige har fått anställning på ett företag i Köpenhamn och ska därför omfattas av dansk lagstiftning enligt förordning 883/2004. Det innebär att när Anne påbörjar anställningen i Danmark kommer hon inte att vara försäkrad i Sverige för de förmåner som omfattas av förordningen.

1.3 Socialförsäkringsbalken

SFB innehåller bestämmelser om

- vem som är försäkrad enligt svensk lagstiftning,
- under vilken tid en person är försäkrad
- hur länge en förmån kan betalas ut till en försäkrad som vistas utomlands.

Socialförsäkringen är indelad i en bosättningsbaserad och en arbetsbaserad del. Det innebär att vissa förmåner grundas på bosättning i Sverige medan andra kräver arbete här. Boendetillägg är en bosättningsbaserad förmån (5 kap. 9 § och 6 kap. 6 § SFB)

Reglerna om tillhörighet till svensk försäkring enligt SFB finns närmare beskrivna i vägledning 2000:2 *Försäkrad genom bosättning eller arbete*.

1.3.1 Boendetillägg och bosättningsbaserad försäkring

Den som anses bosatt i Sverige omfattas av den bosättningsbaserade försäkringen. Även familjemedlemmar till den som är försäkrad kan i vissa fall omfattas av den bosättningsbaserade försäkringen (5 kap. 8 § SFB).

En person anses bosatt i Sverige om han eller hon har sin egentliga hemvist här (5 kap. 2 § SFB). Den som kommer till Sverige och har för avsikt att vistas här under längre tid än ett år ska också anses bosatt här. Omvänt gäller att en person som lämnar landet fortfarande ska anses bosatt här om utlandsvistelsen kan antas vara längst ett år. (5 kap. 3 § SFB)

Möjligheten att få boendetillägg under utlandsvistelse är dock begränsad vid vistelse i ett land utanför EES eller Schweiz. I ett sådant fall kan boendetillägg betalas ut om utlandsvistelsen kan antas pågå i längst sex månader. (5 kap. 13 och 14 §§ SFB)

Om utlandsvistelsen redan vid utresan kan antas pågå längre än ett år respektive sex månader ska utbetalning av boendetillägg upphöra omedelbart. (5 kap. 3 och 14 §§ SFB)

Det finns särskilda bestämmelser om undantag från dessa huvudprinciper för vissa grupper. Det gäller utsända, statsanställda, personer som tillhör en annan stats beskickning, studerande och biståndsarbetare. (5 kap. 4–8 och 15 §§ SFB)

För att kunna få en förmån krävs givetvis att personen uppfyller kraven enligt den aktuella förmånens lagstiftning och inte endast kraven för att omfattas av försäkringen.

Exempel

Simone har boendetillägg. Hon kommer att vistas i USA i åtta månader. Hon anses fortfarande som bosatt i Sverige eftersom avsikten att vistas utomlands inte överstiger ett år. Eftersom vistelsen överstiger sex månader har hon dock inte längre rätt till boendetillägg.

Exempel

Ahmed har sjukpenning och boendetillägg. Han åker till Sydafrika för att bo hos sin dotter. Avsikten är att vistelsen ska vara fem månader. Ahmed anses fortfarande bosatt i Sverige eftersom avsikten inte är att vistas utomlands mer än ett år. Han har också fortsatt rätt till boendetillägg eftersom han inte beräknas vara bosatt i utlandet i mer än sex månader. Om Ahmeds sjukpenning dras in under tiden som han vistas utomlands upphör dock rätten till boendetillägg.

2 Ansökan om boendetillägg

Den som vill ha boendetillägg ska ansöka om det hos Försäkringskassan. Ansökan ska vara skriftlig. Den ska innehålla de uppgifter som behövs i ärendet och vara undertecknad av den som söker förmånen. Uppgifter om faktiska förhållanden ska lämnas på heder och samvete. (110 kap. 4 § SFB)

För att beräkna boendetillägget behöver Försäkringskassan uppgifter om den försäkrades civilstånd och om han eller hon har barn, se kapitel 4. De inkomster som ligger till grund för boendetillägget administreras och betalas ut av Försäkringskassan, och därför behöver inte den uppgiften finnas i ansökan.

Om boendetillägget upphör att betalas ut på grund av att den försäkrade inte längre får någon förmån som grundar rätt till boendetillägg, så måste den försäkrade ansöka på nytt om han eller hon senare får en ersättning som ger rätt till boendetillägg. (Prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 94)

Om tiden utan bidragsgrundande förmån är kortare än en kalendermånad krävs dock ingen ny ansökan, eftersom boendetillägget i en sådan situation inte upphör att betalas ut. Det beror på att boendetillägg, som är en månadsersättning, alltid betalas ut för en hel månad även om den ersättning som ger rätt till boendetillägg bara har betalats ut en dag i månaden. (Prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 94)

Exempel

Lars beviljas sjukpenning och boendetillägg från och med januari. Den första april börjar han arbeta och får inte längre sjukpenning. Då upphör även rätten till boendetillägg. Lars får sjukpenning igen från och med juni och han skickar in en ny ansökan om boendetillägg. Han kan få boendetillägg igen från och med juni.

Exempel

Angelica får sjukpenning i särskilda fall och boendetillägg från och med mars. Den 16 maj börjar hon arbeta och får inte längre sjukpenning. Då upphör rätten till boendetillägg men hon får ändå boendetillägg utbetalat för hela maj. Angelica återinsjuknar den 25 juni och får åter sjukpenning i särskilda fall. Hon har då rätt till boendetillägg igen och får ersättning för hela juni. Hon behöver inte göra en ny ansökan eftersom det inte blir något uppehåll i utbetalningen av boendetillägg.

Den försäkrade ska också ansöka vid begäran om ökning av en förmån (110 kap. 4 § första stycket SFB). Det gäller för boendetillägg i de fall förhållandena ändras på så sätt att boendetillägg kan beviljas med en högre ersättningsnivå (prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 94). Det blir aktuellt om den försäkrade

- skiljer sig
- upphör att vara registrerad partner eller sambo
- får barn och har färre än tre barn.

Den försäkrade kan meddela Försäkringskassan att han eller hon vill ha boendetillägg på något annat sätt än genom att skicka in en skriftlig ansökan. I så fall ska Försäkringskassan informera om att han eller hon behöver göra en skriftlig ansökan, men den dag som det ursprungliga meddelandet kom in till Försäkringskassan ska betraktas som ankomstdag.

Om den försäkrade har en god man eller en förvaltare så är det han eller hon som undertecknar ansökan på heder och samvete, om det kan anses ingå i uppdraget (vägledning 2004:7 *Förvaltningsrätt i praktiken*).

I vägledning 2004:7 *Förvaltningsrätt i praktiken* går det även att läsa om när en person inte kan underteckna sin ansökan, när ansökan är ofullständig och om avvisning av en ansökan.

3 Rätten till boendetillägg

För att en försäkrad ska ha rätt till boendetillägg ska han eller hon antingen ha fått

- tidsbegränsad sjukersättning i maximalt antal månader enligt 4 kap. 31 § lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken, eller
- aktivitetsersättning som upphör på grund av att han eller hon fyller 30 år

(103 c kap. 2 § SFB)

Den försäkrade måste dessutom uppfylla de villkor som anges i 103 c kap. SFB. Se vidare avsnitt 3.1.

Bestämmelsen att en försäkrad har rätt till boendetillägg om hans eller hennes aktivitetsersättning upphör på grund av att han eller hon fyller 30 år träder i kraft den 1 januari 2013. Bestämmelsen är inte retroaktiv – den gäller bara personer med aktivitetsersättning som fyller 30 år i januari 2013 eller därefter. (Prop. 2011/12:1, s. 98)

Den försäkrade har rätt till boendetillägg från och med månaden efter att han eller hon har fått tidsbegränsad sjukersättning i maximalt antal månader eller inte längre kan få aktivitetsersättning eftersom han eller hon fyllt 30 år (103 c kap. 3 § SFB). Om den tidsbegränsade sjukersättningen upphörde före den 1 januari 2012 kan den försäkrade dock beviljas boendetillägg tidigast från och med januari 2012 (ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna punkt 4).

3.1 Förmåner som ger rätt till boendetillägg

Boendetillägg kan bara betalas till den som får en eller flera av följande bidragsgrundande förmåner:

- Sjukpenning enligt 27–28 kap. SFB
- Sjukpenning i särskilda fall enligt 28 a kap. SFB
- Rehabiliteringspenning enligt 31 kap. SFB
- Rehabiliteringspenning i särskilda fall enligt 31 a kap. SFB

(103 c kap. 4 § SFB)

Boendetillägg är en månadsersättning. Det innebär att den beviljas och betalas ut för hela kalendermånader. Det finns dock inget krav på att den förmån som ger rätt till boendetillägg ska ha betalats ut för en hel månad. Det innebär att den som fått någon av de bidragsgrundande förmånerna en dag i månaden har rätt till boendetillägg för hela månaden. (Prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 94)

Övergångsbestämmelser

Enligt övergångsbestämmelserna kan den som deltar i det arbetsmarknads- politiska programmet arbetslivsintroduktion (ALI), även efter 31 januari 2016, få boendetillägg så länge han eller hon är kvar i programmet.

Läs mer i bilagan *Övergångsbestämmelser och bestämmelser före den 1 januari och 1 februari 2016*.

3.2 Undantag från rätten till boendetillägg

Den som har rätt till bostadstillägg enligt 101 kap. SFB kan inte få boende- tillägg (103 c kap. 5 § SFB). Eftersom bestämmelsen gäller *rätten* till bostadstillägg behöver alltså den försäkrade inte *få* bostadstillägg för att vara undantagen från rätten till boendetillägg.

Personer som har fyllt 30 men inte 65 år kan ha rätt till bostadstillägg om de har

- sjukersättning
- vilande sjukersättning
- rätt till sjukersättning som dock inte betalas ut på grund av reducering med arbetsinkomst, så kallad steglös avräkning
- änkepension på grund av dödsfall före år 2003

(101 kap. 3 och 6 §§ SFB).

Det finns även försäkrade som har rätt till bostadstillägg på grund av att de får särskild efterlevandepension eller hustrutillägg enligt övergångsregler (8 kap. 2 § första och andra punkten lagen [2010:111] om införande av socialförsäkringsbalken).

Reglerna för vilka som har rätt till bostadstillägg finns närmare beskrivna i Pensionsmyndighetens vägledning 2010:5 *Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd*.

3.3 Förmånstiden

Boendetillägg beviljas från och med den månad som den försäkrade ansöker från, men tidigast från och med den månad som den försäkrade får någon av de förmåner som ger rätt till boendetillägg. Boendetillägg kan beviljas för högst tre månader före ansökan. (103 c kap. 6 och 7 §§ SFB)

Boendetillägg beviljas till och med den månad som den försäkrade får någon av de förmåner som ger rätt till boendetillägg och längst till och med månaden före den månad som den försäkrade fyller 65 år.

(103 c kap. 6 och 8 §§ SFB)

3.4 Behållande av rätten till boendetillägg

En försäkrad som inte får någon av förmånerna som ger rätt till boendetillägg enligt avsnitt 3.1 måste skydda sin rätt till boendetillägg för att kunna få det i framtiden.

Den försäkrade behåller rätten till boendetillägg

- när han eller hon förvärvsarbetar (se vidare avsnitt 3.4.2)
- i sådana situationer som anges i 26 kap. 11, 12 eller 14–18 §§ SFB som grund för SGI-skydd (se vidare avsnitt 3.4.3)
- när han eller hon deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd eller står till arbetsmarknadens förfogande (se vidare avsnitt 3.4.4)

(103 c kap. 9 § SFB)

Från och med den 1 mars 2015 kan den försäkrade som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och är avstängd från aktivitetsstöd behålla rätten till boendetillägg. Detta för att den försäkrade ska kunna få tillbaka boendetillägget om aktivitetsstöd börjar betalas ut igen.

(103 c kap. 9 § första stycket 3 SFB)

Den försäkrade får även behålla rätten till boendetillägget om han eller hon

- blir avstängd från aktivitetsstödet på grund av att han eller hon inte har medverkat till att upprätta en individuell handlingsplan
- inte har lämnat en aktivitetsrapport till arbetsförmedlingen inom utsatt tid
- inte besökt eller tagit kontakt med arbetsförmedlingen eller en kompletterande aktör vid en överenskommen eller på annat sätt bestämd tidpunkt
- vid *ett* tillfälle avvisat någon insats, aktivitet eller annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd inom programmet
- utan giltig anledning lämnat sitt arbete eller på grund av otillbörligt uppträdande skilts från sitt arbete.

(2 § förordningen (2011:1526) om tillämpning av vissa bestämmelser om rätten att behålla sjukpenning i särskilda fall, rehabiliteringspenning i särskilda fall och boendetillägg)

3.5 Upphörande av rätten till boendetillägg

Om den försäkrade vid någon tidpunkt inte skyddar sin rätt till boendetillägg upphör rätten för all framtid. Det betyder att även om den försäkrade senare skulle få en bidragsgrundande förmån kan han eller hon då inte beviljas boendetillägg. (103 c kap. 10 § SFB)

3.5.1 När måste den försäkrade börja skydda rätten till boendetillägg?

Eftersom rätten till boendetillägg inträder från och med månaden efter den månad som rätten till tidsbegränsad sjukersättning eller aktivitetsersättning upphör, måste den försäkrade uppfylla villkoren för att behålla rätten till boendetillägg senast den första vardagen efter att sjukersättningen eller aktivitetsersättningen upphörde (103 c kap. 3 § SFB). Det betyder att en försäkrad som får sjukersättning till och med november måste uppfylla villkoren senast den 1 december. Bestämmelserna i 103 c kap. 9 och 10 §§ SFB är dock inte retroaktiva. Om den försäkrades sjukersättning upphörde före den 1 juli 2012 gäller övergångsbestämmelser och därför behöver han eller hon inte uppfylla villkoren förrän den 1 juli 2012 (ikraftträdande- och övergångsbestämmelser punkt 1).

I vissa situationer har den försäkrade en bidragsgrundande förmån och har därmed rätt till boendetillägg, men på grund av beräkningsreglerna för boendetillägg minskas tillägget till 0 kronor (103 d kap. 7–9 §§ SFB). Eftersom den försäkrade fortfarande får en bidragsgrundande förmån behöver han eller hon inte uppfylla villkoren i 103 c kap. 9 § SFB.

En strikt tolkning av 103 c kap. 10 § SFB innebär att om ansökan om en bidragsgrundande förmån avslås eller om ersättningen dras in, måste en försäkrad uppfylla villkoren i 103 c kap. 9 § SFB så fort han eller hon tagit del av beslutet om den bidragsgrundande förmånen. Men, eftersom det krävs att en bidragsgrundande förmån betalas ut för att man ska kunna få boendetillägg, är det inte möjligt att fatta beslut om rätten till boendetillägg innan beslut tagits om den bidragsgrundande förmånen (103 c kap. 4 § SFB). Rent praktiskt fördröjs beslutet om rätten till boendetillägg ytterligare av att boendetillägg ska betalas ut månadsvis i efterskott (103 e kap. 5 § SFB). Anledningen till denna bestämmelse är att det är först då som Försäkringskassan kan veta att den försäkrade uppfyller villkoren för rätt till tillägget (prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 96).

Den här beslutsordningen kan den försäkrade inte påverka. Därför är det inte rimligt att kräva att en försäkrad ska börja uppfylla villkoren för att behålla rätten till boendetillägg, innan han eller hon fått ett beslut. I enlighet med den praxis som gäller för SGI-skydd under utredningstiden bör rätten till boendetillägg vara skyddad fram till att Försäkringskassan beslutar om boendetillägg (vägledning 2004:5 *Sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid*).

Exempel

Pavel får hel sjukpenning från och med den 16 november 2012. Helt boendetillägg betalas ut från och med december 2012. Den 10 april 2013 dras hans sjukpenning in.

Den 3 maj utreder Försäkringskassan om han har fortsatt rätt till boendetillägg och upptäcker då att sjukpenningen upphörde den 10 april. Försäkringskassan beslutar att dra in Pavels boendetillägg från och med maj 2013. Pavel får beslutet om boendetillägg den 4 maj

2013. I brevet informeras han om de villkor han måste uppfylla för att behålla möjligheten att få boendetillägg igen i framtiden.

Om Pavel senare ansöker om boendetillägg igen, behöver han bara ha uppfyllt något av villkoren från och med den 5 maj. Det beror på att Försäkringskassan under perioden 11 april–4 maj får anses ha utrett och beslutat om Pavels fortsatta rätt till boendetillägg.

3.5.2 Skydd under tid då den försäkrade arbetar

När den försäkrade arbetar skyddar han eller hon sin rätt till boendetillägg. För att arbetet ska kunna utgöra den enda grunden för den försäkrade att behålla möjligheten att få boendetillägg krävs att arbetet ska vara av en sådan omfattning att en SGI skulle kunna fastställas (prop. 2011/12:1, s. 73 och 82). Det innebär en inkomst på minst 24 procent av prisbasbeloppet, se vidare vägledning 2004:5 *Sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid*.

3.5.3 Skydd under tid som den försäkrade söker arbete

Den som är arbetslös anses stå till arbetsmarknadens förfogande när han eller hon är

- anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen, och
- aktivt söker och är beredd att anta ett erbjudet arbete i en omfattning som motsvarar minst en fjärdedel av heltidsarbete, dvs. ett arbete som motsvarar minst 10 timmar per vecka.

Detta följer av förordningen (2011:526) om tillämpning av vissa bestämmelser om rätten att behålla sjukpenning i särskilda fall, rehabiliteringspenning i särskilda fall och boendetillägg.

3.5.4 Skydd på samma sätt som för SGI

Rätten till boendetillägg är skyddad när den försäkrade befinner sig i en av de situationer som beskrivs i 26 kap. 11, 12 eller 14–18 §§ SFB. Skyddet gäller under tid som den försäkrade

- studerar med studiestöd enligt studiestödslagen
- får periodiskt ekonomiskt stöd enligt särskilda avtal mellan arbetsmarknadens parter
- är gravid och inskränker eller avbryter sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen
- helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för vård av barn, om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder och barnet inte har fyllt ett år
- fullgör tjänstgöring enligt lagen om totalförsvarspåbud eller genomgår militär utbildning inom Försvarsmakten som rekryt
- deltar i aktiviteter enligt en etableringsplan som avses i lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare
- inte arbetar av någon anledning som ger rätt till sjukpenning, ersättning för arbetsresor i stället för sjukpenning, rehabiliteringsersättning, eller i vissa fall ersättning från arbetsskadeförsäkringen, eller
- avbryter sitt förvärvsarbete under högst tre månader i följd, oavsett om avsikten är att förvärvsavbrottet ska pågå längre än tre månader.

(103 c kap. 9 § SFB)

Normeringen för samtliga ovanstående situationer finns närmare beskrivna i kapitel 8 i vägledning 2004:5 *Sjukpenninggrundande inkomst och årsarbets-tid*.

4 Storleken på boendetillägget

Storleken på boendetillägget beror på om den försäkrade är gift eller ogift samt på antalet barn som finns i hushållet.

4.1 Gift- och ogift

Helt boendetillägg för den som är

- ogift är 84 000 kronor per år
- gift är 42 000 kronor per år.

(103 d kap. 2 § SFB)

Ett registrerat partnerskap har samma rättsverkningar som ett äktenskap med vissa undantag. När det i SFB talas om make eller gift innefattar dessa begrepp också registrerad partner (3 kap. 1 § lagen [1994:1117] om registrerat partnerskap och 2 § lagen [2009:260] om upphävande av lagen [1994:1117] om registrerat partnerskap).

Vid beräkning av boendetillägg kan i vissa situationer den som är gift räknas som ogift och den som är ogift kan räknas som gift, se avsnitt 4.1.1 och 4.1.2. Det är samma bestämmelser som för bostadstillägg. Bestämmelserna finns närmare beskrivna i Pensionsmyndighetens vägledning 2010:5 *Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd*.

4.1.1 Likställd med gift

Sambor ska likställas med makar (103 b kap. 3 § första stycket SFB). Begreppet sambor definieras enligt reglerna i 1 § första stycket sambolagen (2003:376) (prop. 2005/06:159 *Vissa socialförsäkringsfrågor*, s. 34). Tre kriterier ska vara uppfyllda för att två personer ska betraktas som sambor.

Personerna ska

- stadigvarande bo tillsammans,
- ha ett parförhållande, och
- ha ett gemensamt hushåll

Definitionen omfattar sambor av såväl motsatt som samma kön och innehåller inget krav på att samborna ska vara ogifta (prop. 2002/03:80 *Ny sambolag*, s. 43). Detta betyder att man kan betraktas som sambo med en person trots att man är gift med en annan person.

Om det på grund av omständigheterna är sannolikt att två personer är sambor, ska de likställas med sambor. Det gäller inte om den som ansöker om eller har boendetillägg visar att de inte är sambor (103 b kap 3 § andra stycket SFB).

Det är alltså den sökande som ska visa att han eller hon är ensamstående när det kommer fram omständigheter som talar för motsatsen. Vid en sådan utredning är det viktigt att den personliga integriteten inte kränks och att den sökande är införstådd med att han eller hon själv råder över vilka uppgifter som han eller hon vill åberopa för att visa de faktiska boendeförhållandena.

4.1.2 Likställd med ogift

En person som är gift men stadigvarande lever åtskild från sin make ska räknas som ogift om inte särskilda skäl talar mot det (103 b kap. 4 § SFB).

4.2 Förhöjt boendetillägg för barn

Har den försäkrade barn ska boendetillägget höjas med

- 12 000 kronor till hushåll med ett barn
- 18 000 kronor till hushåll med två barn
- 24 000 kronor till hushåll med tre eller flera barn

(103 d kap. 3 § första stycket SFB).

Reglerna för vilka barn som ska räknas med är samma som för bostadsbidrag enligt 96 kap. SFB (103 d kap. 3 § andra stycket SFB). Av detta följer att en person får förhöjt boendetillägg om man

- har vårdnaden om barn och varaktigt bor tillsammans med barnet,
- på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem,
- har tagit emot barn för vård i familjehem efter en myndighets beslut, om barnet beräknas bo i hemmet under minst tre månader,
- har barn som inte varaktigt bor hemma på grund av vård eller undervisning, men som vistas i hemmet under minst så lång tid varje år som motsvarar normala skolfierier, eller
- är förälder till ett barn under 18 år men barnet bor i ett familjehem eller i ett hem för vård eller boende, om det finns särskilda skäl för att bevilja bidrag.

Som barn räknas den som är

- under 18 år, eller
- över 18 år och får studiehjälp eller förlängt barnbidrag enligt 2 kap. studiestödslagen (1999:1395).

(95 kap. 5 § SFB)

Villkoret för att få förhöjt boendetillägg är att föräldern åtminstone tidvis bor tillsammans med barnet. Begreppet tidvis definieras som för bostadsbidrag (prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 77). Det innebär att om barnet bor hos föräldern minst 30 dagar per år räknas det som tidvis boende (RAR 2001:8 till 96 kap. 6 § SFB).

Observera också att bostadsbidrag för tidvis boende barn bara lämnas om bostaden

- omfattar minst två rum utöver kök eller kokvrå, och
- har en bostadsyta som uppgår till minst 40 kvadratmeter.

(96 kap. 6 § SFB)

Samma regler gäller för boendetillägg (103 d kap. 3 § andra stycket SFB).

Om en förälder är inneboende och tidvis har barn boende hos sig, kan han eller hon dock inte få förhöjt boendetillägg. Anledningen är att man inte kan vara inneboende och få bostadsbidrag för tidvis boende barn (96 kap. 3 § SFB).

Läs mer om vilka barn som ska räknas med i vägledning 2004:10 *Bostadsbidrag till barnfamiljer och ungdomar*.

Exempel

Göran och Annika har två hemmavarande barn. Göran har också ett barn som bor hos honom och Annika varannan vecka. Göran får sjukpenning i särskilda fall och boendetillägg. Eftersom Göran har tre barn som bor hos honom i minst 30 dagar per år har han rätt till förhöjt boendetillägg med 24 000 kronor per år.

Om boendetillägg betalas till båda makarna ska beloppen för barn delas lika mellan dem (103 d kap. 4 § SFB). Detta gäller oavsett vem som är förälder till barnet och vem som har vårdnaden om barnet (prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 95).

Exempel

Ingrid och Marcus har två hemmavarande barn. Ingrid får sjukpenning i särskilda fall och Marcus får rehabiliteringspenning i särskilda fall. Både Ingrid och Marcus får boendetillägg. Förhöjt boendetillägg för två barn är 18 000 kronor. Eftersom beloppet ska delas mellan Ingrid och Marcus har var och en av dem rätt till förhöjt boendetillägg med 9 000 kronor per år.

Om boendetillägg betalas till två föräldrar som inte bor tillsammans kan båda ha rätt till förhöjt boendetillägg för samma barn. Det beror på att även den förälder som bara tidvis bor tillsammans med barnet kan ha ökade boendekostnader (prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 77). Eftersom föräldrarna inte bor tillsammans ska inte beloppet för barn delas mellan dem.

5 Bidragsgrundande inkomst

Den bidragsgrundande inkomsten (BGI) är den ersättning som betalas i form av

- sjukpenning enligt 27–28 kap. SFB
- sjukpenning i särskilda fall enligt 28 a kap. SFB
- rehabiliteringspenning enligt 31 kap. SFB
- rehabiliteringspenning i särskilda fall enligt 31 a kap. SFB, eller
- aktivitetsstöd

(103 d kap. 6 § första stycket SFB)

BGI är den inkomst per år som den försäkrade kan antas komma att få under den närmaste tiden. Beräkningen görs utifrån förhållandena den första dagen som den försäkrade får en ersättning som kan ge rätt till boendetillägg. Man räknar med hel ersättning även om den försäkrade får partiell sjukpenning eller rehabiliteringspenning. Om en försäkrad till exempel får halv sjukpenning måste denna därför räknas om till hel sjukpenning innan årsbeloppet kan beräknas. (103 d kap. 5 § SFB)

Aktivitetsstöd beräknas till ett bestämt belopp per dag (6 § FAS). Även när ersättningen minskas för att det program som ger rätt till aktivitetsstödet är på deltid, så ses inte aktivitetsstödet som en partiell förmån. När det gäller beräkning av boendetillägg ses aktivitetsstöd därför alltid som en hel förmån och behöver aldrig räknas om från partiell till hel förmån.

Uttrycket ”den närmaste tiden” betyder att det ska vara en så aktuell inkomst som möjligt. Årsbeloppet konstrueras normalt genom att den bidragsgrundande dag ersättningen från sjukförsäkringen, till exempel sjukpenning, multipliceras med 365. Aktivitetsstödet multipliceras med 260. (Prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 79)

Exempel

Lillian får hel sjukpenning i särskilda fall med 160 kronor per dag. Hennes BGI fastställs till 58 400 kronor (160 x 365).

Exempel

Hugo får hel sjukpenning med 320 kronor per dag. Hans BGI fastställs till 116 800 kronor (320 x 365).

Exempel

Karim får halv sjukpenning i särskilda fall med 80 kronor per dag. Hans BGI ska beräknas på hela sjukpenningen, det vill säga 160 kronor per dag. BGI fastställs till 58 400 kronor per år (160 x 365).

5.1 BGI med arbetstidsberäknad sjukpenning

I ett fåtal fall konstrueras årsbeloppet från sjukförsäkringen inte genom att dagersättningen multipliceras med 365. Det gäller då den bidragsgrundande förmånen är arbetstidsberäknad i stället för kalenderdagsberäknad.

Arbetstidsberäknad ersättning betalas bara ut för de timmar eller dagar som den försäkrade skulle ha arbetat. Normalt sett är därför ersättningen per dag högre än när ersättningen är kalenderdagsberäknad. Att då multiplicera dagersättningen med 365 skulle ge en för hög BGI. Om förmånen är arbetstidsberäknad ska dagersättningen i stället multipliceras med den försäkrades årsarbetstid – 260 dagar eller 2 080 timmar för ett heltidsarbete.

Förmåner som kan betalas ut antingen som arbetstidsberäknad eller kalenderdagsberäknad ersättning är sjukpenning och sjukpenning i förebyggande syfte (28 kap. 2 § SFB).

Förmåner som alltid betalas ut som kalenderdagsberäknad ersättning är rehabiliteringspenning (31 kap. 10 § SFB) och sjukpenning eller rehabiliteringspenning i särskilda fall (28 a kap. och 31 a kap. SFB).

5.2 BGI med flera bidragsgrundande förmåner

Flera av förmånerna som ingår i BGI kan beviljas och betalas ut samtidigt. De kombinationer som kan förekomma är

- sjukpenning och sjukpenning i särskilda fall
- rehabiliteringspenning och rehabiliteringspenning i särskilda fall
- rehabiliteringspenning och sjukpenning i särskilda fall
- aktivitetsstöd och sjukpenning
- aktivitetsstöd och rehabiliteringspenning

När sjukpenning i särskilda fall eller rehabiliteringspenning i särskilda fall betalas ut som en tilläggsförmån till sjukpenning eller rehabiliteringspenning så är det högsta sammanlagda beloppet per dag 160 kronor. BGI kan därför beräknas på samma sätt som om den försäkrade bara har sjukpenning eller rehabiliteringspenning i särskilda fall

Om både sjukpenning eller rehabiliteringspenning och aktivitetsstöd har betalats ut behöver beloppen räknas fram separat för respektive förmån. Det är dagsbeloppet för respektive förmån efter minskning på grund av reglerna om sammanträffande av förmån enligt 107 kap. 2 § SFB och förordningen om aktivitetsstöd 12 § som ska räknas som dagbelopp.

För en försäkrad som får rehabiliteringspenning och sedan en utbetalning av aktivitetsstöd så minskas aktivitetsstödet med det som han eller hon har fått i rehabiliteringspenning för samma dag (12 § FAS). Det är beloppet efter minskning som ska räknas med i den bidragsgrundande inkomsten och multipliceras med 260 dagar.

För en försäkrad som får aktivitetsstöd och sedan en utbetalning av rehabiliteringspenning så minskas rehabiliteringspenningen med aktivitetsstödet för samma dag. Det är beloppet efter minskning som ska räknas med i den bidragsgrundande inkomsten och multipliceras med 365 dagar.

Om det inte finns något belopp för rehabiliteringspenning kvar att betala ut så betalas bara rehabiliteringspenning för lördag och söndag. Då ska beloppet räknas om till ett årsbelopp genom att multiplicera ersättningen per dag med 104 dagar som är antalet lördagar och söndagar under ett år.

Exempel

Siegfried får halv sjukpenning med 76 kronor per dag och tre fjärdedels sjukpenning i särskilda fall med 44 kronor per dag, sammanlagt 120 kronor per dag (76 + 44). Hans BGI beräknas på hel sjukpenning, det vill säga 160 kronor per dag. BGI fastställs till 58 400 kronor per år (160 x 365).

I vissa fall kan man ha rätt till sjukpenning eller rehabiliteringspenning samma dagar som man får aktivitetsstöd BGI beräknas då enligt vad som gäller när fler bidragsgrundande förmåner ingår.

Exempel

Roy får halv sjukpenning med 110 kronor per dag och aktivitetsstöd med 350 kronor per dag. Sjukpenningdelen av hans BGI ska beräknas på hel sjukpenning, det vill säga 220 kronor per dag (110 x 2). Sjukpenningdelen av Roys BGI fastställs till 80 300 kronor (220 x 365) och aktivitetsstödsdelen till 91 000 kronor (350 x 260). Sammanlagd BGI beräknas till 171 300 kronor per år (80 300 + 91 000).

5.2.1 Sjukpenning och sjukpenning i förebyggande syfte samtidigt

Den försäkrade kan få både partiell sjukpenning och partiell förebyggande sjukpenning under samma dag. Förmånernas omfattning bestäms i förhållande till samma arbetstid. Det innebär att en försäkrad som får en fjärdedels sjukpenning som mest kan få tre fjärdedels förebyggande sjukpenning samma dag. Beräkningssättet blir därför i grunden detsamma som när den försäkrade har både sjukpenning och sjukpenning i särskilda fall, men påverkas också av om förmånerna är arbetstids- eller kalenderdagsberäknade.

Om både sjukpenning och förebyggande sjukpenning i förebyggande syfte är kalenderdagsberäknade eller arbetstidsberäknade

Om både sjukpenning och förebyggande sjukpenning är kalenderdagsberäknade så har ersättningen för respektive förmån beräknats på samma grunder. Vid samma omfattning bör då också ersättningen vara samma. BGI kan därför beräknas genom att välja en av förmånerna och multiplicera en dag med hel ersättning med 365.

Om båda förmånerna är arbetstidsberäknade kan BGI beräknas på samma sätt, förutom att en dag med hel ersättning multipliceras med den försäkrades registrerade årsarbetstid.

Exempel

Maja får en fjärdedel kalenderdagsberäknad sjukpenning och en fjärdedel kalenderdagsberäknad förebyggande sjukpenning samma dag. Varje förmån ger 120 kronor per dag vid en fjärdedels ersättning. Hel förmån ger därför 480 kronor per dag (120 x 4). Majas BGI fastställs till 175 200 kronor (480 x 365).

5.3 BGI när den försäkrade är delvis arbetslös

En försäkrad som är delvis arbetslös och sjuk kan under de första fjorton dagarna av sjukperioden ha rätt till både sjukpenning från Försäkringskassan och sjuklön från sin arbetsgivare. När sjuklöneperioden upphör får den försäkrade bara sjukpenning. Eftersom sjukpenningen då betalas ut både för den arbetslösa och för den förvärvsarbetande delen, blir sjukpenningen högre utan att omfattningen ändras. Läs vidare i vägledning 2015:1 *Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringspenning*.

När sjukpenningen höjs efter sjuklöneperiodens slut ska BGI och därmed även boendetillägget räknas om följande månad (103 e kap. 2–4 §§ SFB). Det kan innebära att den försäkrades BGI blir så hög att hela boendetillägget minskas bort.

Exempel

Den högsta möjliga sjukpenningen för en arbetslös försäkrad är 543 kronor per dag. Till och med den 6 september 2015 var beloppet 486 kronor. Jan är delvis arbetslös och har en SGI som skulle ge honom mer än 543 kronor per dag – hans SGI är alltså över taket för arbetslösa. Det har betydelse för hur hans sjukpenning ska beräknas.

Jan blir sjuk och bedöms ha rätt till hel sjukpenning som arbetslös. Under de första 14 dagarna av sjukperioden får han också sjuklön från arbetsgivaren eftersom han på grund av sjukdom inte kan utföra sitt arbete. Sjukpenningen som betalas ut under de första 14 dagarna omfattar bara den andel som Jan anses som arbetslös. Enligt beräkningsreglerna för sjukpenning ger det honom 262 kronor per dag i hel sjukpenning. Jans BGI fastställs därmed till 95 630 kronor (262 x 365).

Jan är ensamstående med ett barn och har därför rätt till 96 000 kronor i boendetillägg. Hans BGI gör att årsbeloppet minskas med 26 061 kronor till 69 939 kronor (96 000 – 26 061).

När sjuklöneperioden upphör har Jan fortfarande helt nedsatt arbetsförmåga. Han får då även ut den sjukpenning som motsvarar hans förvärvsarbetande del. Jans sjukpenning blir därmed 552 kronor per dag och hans BGI räknas om till 201 480 kronor (552 x 365).

Eftersom Jans BGI har höjts ska hans boendetillägg räknas om från följande månad. Hans nya BGI gör att boendetillägget ska minska med 100 156 kronor. Jans boendetillägg blir 0 kronor eftersom hela årsbeloppet minskas bort (96 000 – 100 156).

5.4 BGI när den försäkrade får livränta

Till BGI läggs sådan livränta som den försäkrade får enligt 41 eller 43 kap. (103 d kap. 6 § andra stycket SFB).

Motiveringen är att den som samtidigt får livränta och någon av de ersättningar som grundar rätten till boendetillägg inte ska bli överkompenserad. Livräntan i sig ger dock inte rätten till boendetillägg (prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 79).

Hänvisningarna till 41 och 43 kap. innebär att med sådan livränta menas arbetsskadelivränta och livränta från det statliga personskadeskyddet.

Exempel

Ulla får sjukpenning och livränta. Hon får 200 kronor per dag i sjukpenning och 18 250 per år i livränta. Ullas BGI fastställs till 91 250 kronor per år ($[200 \times 365] + 18\,250$).

Andra beräkningsregler gäller om den försäkrade får sjukpenning i särskilda fall, eller rehabiliteringspenning i särskilda fall i samband med livränta. I dessa situationer påverkas beräkningen av den försäkrades BGI genom att livräntan helt eller delvis minskar de andra förmånerna. Hur sjukpenning eller rehabiliteringspenning i särskilda fall minskas med livränta beskrivs närmare i vägledning 2015:1 *Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringspenning*.

Exempel

Martin får livränta med 39 496 kronor per år. Han får också tre fjärdedels sjukpenning i särskilda fall. Beloppet före avdrag för livränta är 120 kronor per dag.

Avdrag för livränta görs med 108 kronor per dag ($39\,496/365 = 108,2$). Sjukpenning i särskilda fall betalas ut med 12 kronor (120–108).

Martins BGI ska beräknas som om han fick hel sjukpenning i särskilda fall, det vill säga 160 kronor per dag. Efter avdrag för livränta blir beloppet 52 kronor per dag (160–108).

Martins BGI fastställs till 58 746 kronor ($[52 \times 365] + 39\,496$).

Exempel

Birger får livränta med 10 007 kronor per år. Han får också tre fjärdedels sjukpenning i särskilda fall och halv sjukpenning. Det är bara sjukpenning i särskilda fall som minskas med livräntan. Beloppet före avdrag för livränta är 40 kronor per dag. Sjukpenningen är 80 kronor per dag. Sammanlagt får Birger 120 kronor per dag.

Avdrag för livränta görs med 27 kronor per dag ($10\,007/365 = 27,4$). Sjukpenning i särskilda fall betalas ut med 13 kronor per dag (40–27). Tillsammans med sjukpenningen får Birger 93 kronor per dag (80+13).

Birgers BGI ska beräknas som om han fick hel ersättning. För kombinationen sjukpenning och sjukpenning i särskilda fall är därför beloppet före avdrag för livränta 160 kronor per dag. Efter avdrag för livränta är beloppet 133 kronor per dag (160–27).

Birgers BGI fastställs till 58 552 kronor ($[133 \times 365] + 10\,007$).

Exempel

Panagiota får livränta med 22 333 kronor per år. Hon får också halv sjukpenning i särskilda fall och halv sjukpenning. Det är bara sjukpenning i särskilda fall som minskas med livräntan. Beloppet före avdrag för livränta är 26 kronor per dag. Sjukpenningen är 54 kronor per dag. Sammanlagt får Panagiota 80 kronor per dag.

Avdrag för livränta görs med 61 kronor per dag ($22\,333/365 = 61,2$). Sjukpenning i särskilda fall minskas därför till 0 kronor per dag (26–61), vilket innebär att hon får sjukpenning med 54 kronor per dag.

Panagiotas BGI ska beräknas som om hon fick hel sjukpenning, det vill säga 108 kronor per dag. Hennes BGI fastställs till 61 753 kronor ($[108 \times 365] + 22\,333$).

I vissa fall minskas också aktivitetsstödet med livräntan. Bestämmelserna om det beskrivs i vägledning 2009:2 *Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning vid arbetsmarknadspolitiska program*. I sådana fall beräknas BGI som vanligt utifrån det minskade aktivitetsstödet. Därefter läggs livräntan till den framräknade summan.

6 Minskning och andelsberäkning av boendetillägg

Storleken på boendetillägget beror på om den försäkrade är gift eller ogift och på hur många barn han eller hon har, se kapitel 4. Det framräknade beloppet minskas med hänsyn till den bidragsgrundande inkomstens storlek. Därefter görs en andelsberäkning om den försäkrade har partiell ersättning.

6.1 Minskning av boendetillägg

Boendetillägget minskas med 70 procent av den bidragsgrundande inkomsten som överstiger 58 400 kronor. (103 d kap. 7 § SFB)

Fribeloppet på 58 400 kronor innebär att den som får det lägsta aktivitetsstödet eller en ersättning i särskilda fall får ett oreducerat boendetillägg.

Exempel

Kerstins BGI beräknades till 100 000 kronor per år. Hennes boendetillägg ska minskas med 70 procent av den inkomst som överstiger 58 400 kronor:

$$100\,000 - 58\,400 = 41\,600 \text{ kronor.}$$

$$41\,600 \times 70 \text{ procent} = 29\,120 \text{ kronor}$$

Kerstins boendetillägg minskas med 29 120 kronor.

6.2 Andelsberäkning vid partiell ersättning

Boendetillägget ska betalas med samma andel som den ersättning som grundar rätt till boendetillägg (103 d kap. 8 § första stycket SFB).

Exempel

Mats får hel sjukpenning och har därför rätt till helt boendetillägg.

Exempel

Amina får halv rehabiliteringspenning och har därför rätt till halvt boendetillägg.

Om den försäkrade får sjukpenning och sjukpenning i särskilda fall för samma tid ska boendetillägget andelsberäknas i förhållande till sjukpenning i särskilda fall. Motsvarande gäller om den försäkrade får både rehabiliteringspenning och rehabiliteringspenning i särskilda fall (103 d kap. 8 § andra stycket SFB).

Om den försäkrade får rehabiliteringspenning och aktivitetsstöd för samma tid ska boendetillägget andelsberäknas i förhållande till aktivitetsstödet (rättsligt ställningstagande 2012:01 till 103 d kap. 8 § andra stycket SFB). Eftersom aktivitetsstöd alltid anses betalas som en hel förmån har den som får aktivitetsstöd alltid rätt till helt boendetillägg.

Exempel

Lars får en fjärdedels sjukpenning och halv sjukpenning i särskilda fall. Han har därför rätt till halvt boendetillägg.

När den försäkrade har både partiell sjukpenning och partiell sjukpenning i förebyggande syfte under samma dag finns det ingen uttalad regel i lagstiftningen om hur andelsberäkningen ska gå till. Oavsett om respektive ersättning är arbetstidsberäknad eller kalenderdagsberäknad så har rätten till ersättning dock bedömts i förhållande till samma arbetstid. Försäkringskassans tolkning av 103 d kap. 8 § första stycket SFB är därför att omfattningen på den försäkrades ersättning för en dag ska vara summan av de båda partiella ersättningarna. En försäkrad som får en fjärdedels sjukpenning och en fjärdedels förebyggande sjukpenning bör därmed anses få halv bidragsgrundande förmån och ha rätt till halvt boendetillägg.

7 Samordning med preliminärt bostadsbidrag

Preliminärt bostadsbidrag och boendetillägg ska samordnas eftersom bidragen täcker samma bostadskostnader. Bestämmelserna om samordning vid utbetalning av boendetillägg finns i 103 d kap. 9 § SFB. För att underlätta beskrivningen av samordning, redovisas både månads- och årsbeloppen på förmånerna i det här kapitlet.

7.1 Samordning med preliminärt bostadsbidrag

När en försäkrad får boendetillägg och preliminärt bostadsbidrag för samma kalendermånad ska det preliminära bostadsbidraget dras av från boendetillägget. När det preliminära bostadsbidraget är större än boendetillägget minskas boendetillägget till noll kronor. Om boendetillägget betalas till båda makarna minskas boendetillägget till vardera maken med halva det preliminära bostadsbidraget.

Exempel

Carl-Einar har efter minskning på grund av hög BGI rätt till ett boendetillägg med 4 593 kronor per månad (55 120 kronor per år). Han får även preliminärt bostadsbidrag med 1 200 kronor per månad (14 400 kronor per år). Hans boendetillägg ska därför minskas med 1 200 kronor vilket gör att Carl-Einar har rätt till 3 393 kronor i boendetillägg per månad (40 720 kronor per år).

7.2 Övergångsbestämmelser om samordning med bostadstillägg

Det finns övergångsbestämmelser för samordning av boendetillägg för tid innan den 1 januari 2016 för en försäkrad vars make har bostadstillägg.

Läs mer i bilagan *Övergångsbestämmelser och bestämmelser före den 1 januari och 1 februari 2016*.

7.3 Omprövning av boendetillägg

Boendetillägget ska omprövas när något förhållande som påverkar boendetilläggets storlek ändras (103 e kap. 2 § SFB). Att Försäkringskassan omprövar boendetillägget kan leda antingen till högre eller lägre boendetillägg. Boendetillägget ändras från och med månaden efter den månad då ändringen har skett (103 e kap. 4 § SFB).

7.3.1 Ändringar av samma slag

Om ändringar av samma slag skett flera gånger under månaden, till exempel när omfattningen av den bidragsgrundande förmånen ändras, ska Försäkringskassan bara ta hänsyn till den senaste ändringen när vi räknar om boendetillägget. Därför saknar det betydelse om den försäkrades bidragsgrundande förmån ändras till exempel den 2 eller 20 mars. Det är ändringen den 20 mars som ska beaktas när boendetillägget räknas om för april. (103 e kap. 4 § SFB)

Exempel

Kim får hel rehabiliteringspenning för perioden 1–29 mars och halv rehabiliteringspenning för perioden 30 mars–30 april. Boendetillägget ska räknas om från och med april eftersom boendetillägget räknas om först från och med månaden efter den månad när ändringen har skett. Rehabiliteringspenningens omfattning ändrades den 30 mars. Det innebär att Kim har rätt till helt boendetillägg för mars och halvt boendetillägg för april.

Exempel

Lisa får hel sjukpenning för perioden 1–30 juni och halv sjukpenning för perioden 1 juli–30 september. Sjukpenningens omfattning ändras alltså den 1 juli. Boendetillägget räknas om månaden efter den månad då ändringen skett. Det innebär att Lisa har rätt till helt boendetillägg för juni och juli samt halvt boendetillägg för augusti och september.

Exempel

Alexander får hel sjukpenning för perioden 1 januari–1 februari. För perioden 2–28 februari får han halv sjukpenning och hela mars har han tre fjärdedels sjukpenning. Sjukpenningens omfattning ändras alltså den 2 februari och den 1 mars. Det innebär att Alexander har rätt till helt boendetillägg för januari och februari samt halvt boendetillägg för mars. Eftersom Alexander inte har någon sjukpenning i april har han inte rätt till boendetillägg den månaden. Ändringen den 1 mars får alltså aldrig någon effekt eftersom det inte finns något boendetillägg att räkna om för april.

7.3.2 Ändringar av olika slag

Om ändringarna inte är av samma slag, till exempel om både sjukpenningnivån och den försäkrades samboförhållanden har ändrats, ska båda ändringarna beaktas vid beräkning av boendetillägget nästa månad (prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 96).

7.4 Samordning och ändrade förhållanden

I vissa situationer kan en och samma händelse göra att rätten till boendetillägg och preliminärt bostadsbidrag påverkas. Det gör att det blir aktuellt att både samordna och ompröva ändrade förhållanden. (103 d kap. 9 § och 103 e kap. 2 och 4 §§ SFB)

Exempel

Bruce har två barn som ger honom rätt till högre boendetillägg och han får också preliminärt bostadsbidrag. Den 9 juni slutar hans äldsta barn gymnasiet. Därför ska såväl boendetillägget som det preliminära bostadsbidraget ändras. Båda förmånerna sänks från och med juli. När förmånerna samordnas blir det Bruces boendetillägg för juli som minskas med hans preliminära bostadsbidrag för juli.

Exempel

Max får boendetillägg och han är gift med Caroline. Den 1 september föder hon deras första gemensamma barn. Eftersom de nu har barn ansöker Max om högre boendetillägg från och med september och paret ansöker om preliminärt bostadsbidrag från och med samma månad. Max har rätt till högre boendetillägg först från och med oktober. Men paret har rätt till preliminärt bostadsbidrag redan från och med september. Eftersom Max har beviljats boendetillägget ska det samordnas med det preliminära bostadsbidraget redan från och med september.

7.5 Kommunikering

Boendetillägget får räknas om utan att vi kommunicerar den försäkrade vid ändringar av

1. den bidragsgrundande inkomsten
  2. förmånsnivån för de ersättningar som ger rätt till boendetillägg
  3. preliminärt bostadsbidrag
- (103 e kap. 3 § SFB).

För tid innan den 1 januari 2016 behöver inte ändringar i makes eller sambos bostadstillägg kommuniceras före beslut.

Boendetillägget ska omprövas när ett förhållande som påverkar tilläggets storlek har ändrats och ändringen av boendetillägget gäller från och med månaden efter det att ändringen har uppkommit. Det gäller bara när förhållandena har ändrats under en och samma förmånsperiod. Det är ändå möjligt för en försäkrad att ha två eller flera perioder med boendetillägg som löper i en följd, utan att han eller hon behöver komma in med en ny ansökan däremellan. (103 e kap. 2 och 4 §§ SFB)

7.5.1 När rätten till en bidragsgrundande förmån upphör och det krävs en ny ansökan

Huvudregeln är att när vi slutar att betala ut boendetillägg på grund av att den försäkrade inte längre får någon bidragsgrundande förmån, måste den försäkrade ansöka på nytt om han eller hon senare får en ny bidragsgrundande förmån (prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 94).

Exempel

Eftersom Tuva har fått hel sjukpenning i särskilda fall till och med den 15 april har hon beviljats helt boendetillägg för april. Ersättningen betalas ut i maj. Hon blir sjuk igen och får halv sjukpenning i särskilda fall från och med den 2 juni. Eftersom Tuva inte hade någon bidragsgrundande förmån i maj, måste hon komma in med en ny ansökan innan Försäkringskassan kan pröva hennes rätt till boendetillägg. Hon kan tidigast få boendetillägg igen från och med juni. Ersättningen betalas ut i juli.

7.5.2 När rätten till en bidragsgrundande förmån upphör men det ändå inte krävs någon ny ansökan

Om tiden utan bidragsgrundande förmån är kortare än en kalendermånad så krävs det ingen ny ansökan. Det beror på att boendetillägg alltid betalas ut för en hel månad. Det gäller även om ersättningen som ger rätt till boendetillägg bara har betalats ut en dag i månaden. (Prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10 s. 94)

Exempel

Bojan har fått helt boendetillägg för april eftersom han har fått hel sjukpenning i särskilda fall till och med den 15 april. Ersättningen betalas ut i maj. Han blir sjuk igen och får halv sjukpenning i särskilda fall från och med den 10 maj. Bojan har rätt till halvt boendetillägg för maj och det betalas ut i juni. Eftersom tiden utan en bidragsgrundande förmån är kortare än en kalendermånad behöver han inte lämna in en ny ansökan.

Trots att Bojan får boendetillägg i en följd gäller alltså inte bestämmelserna om omprövning vid ändrade förhållanden och att ändringen gäller månaden efter den månad då anledningen till ändring har uppkommit. Ändringen av boendetillägget görs alltså samma månad som ändring har uppkommit och därför gäller inte bestämmelserna i 103 e kap. 2 och 4 §§ SFB. Anledningen är att det rör sig om två separata förmånsperioder. Den sjukpenning som han får fram till den 15 april ger rätt till boendetillägg i april. Men efter det har han inte rätt till boendetillägg förrän han på nytt får halv sjukpenning den 10 maj. Därför ska storleken och omfattningen på boendetillägget för maj beräknas direkt utifrån Bojans sjukpenning i maj.

När den försäkrade beviljas en annan bidragsgrundande förmån ska boendetillägget omprövas, se författningskommentaren till förarbetena till 103 e kap. 2 §. Glappet i utbetalningen som uppstår på grund av karensdagen för sjukpenning, ska inte jämföras med ett avbrott. Det innebär att rätten till boendetillägg finns kvar. Bytet från en förmån till en annan är en ändring som ska omprövas och den gäller från och med månaden efter det att ändringen har uppkommit. (103 e kap. 2 och 4 §§ SFB). Du kan läsa mer i prop. 2011/12:1 utgiftsområde 10, s. 96.

8 Beslut och utbetalning

Boendetillägget betalas ut månadsvis i efterskott. Årsbeloppet ska avrundas till närmaste hela krontal som är delbart med tolv. (103 e kap. 5 § SFB)

Exempel

Årsbeloppet är 50 133 kronor. Närmast hela krontal som kan delas med tolv är 50 136.

$50\,133/12 = 4\,177,75$ som avrundas till 4 178.

$4\,178 \times 12 = 50\,136$

Exempel

Goran får hel sjukpenning i särskilda fall i oktober och november och har därför rätt till helt boendetillägg för samma månader. Från och med december är han frisk och har inte längre rätt till boendetillägg. Gorans boendetillägg för oktober betalas ut i november; tillägget för november betalas ut i december.

Exempel

Emmie får halv sjukpenning 1 maj–10 juni och hel sjukpenning 11–27 juni, därefter är hon frisk. Emmie har rätt till halvt boendetillägg för maj som betalas ut i juni. Den 11 juni sker en ändring av sjukpenningnivån, men ändringen påverkar inte beräkningen av boendetillägget förrän i juli. Emmie har därmed rätt till halvt boendetillägg även för juni, som betalas ut i juli. Det blir samtidigt Emmies sista utbetalning av boendetillägg. Anledningen är att hon inte får sjukpenning i juli – hon har därför inte rätt till boendetillägg för juli. Ändringen från halv till hel sjukpenning den 11 juni får inget genomslag eftersom det inte finns något boendetillägg att räkna om för juli.

Försäkringskassan skickar ett beslut om boendetillägg efter att en ansökan har handlagts. Därefter prövar Försäkringskassan varje månad rätten till och storleken på boendetillägget vilket då framgår av det utbetalningsbeskedet som den försäkrade får.

8.1 Boendetillägg och kommunikering

Förutom de undantag som räknas upp i 103 e kap. 3 § SFB så gäller kommunikeringsskyldigheten enligt 17 § FL också för boendetillägg. Kommunikeringskyldigheten beskrivs närmare i vägledning 2004:7 *Förvaltningsrätt i praktiken*.

Det är viktigt att alltid noga analysera vilken av ovanstående paragrafer som är styrande, så att kommunikeringen går rätt till. Till exempel får boendetillägg enligt 103 e kap. 3 § SFB räknas om utan föregående underrättelse om den försäkrades preliminära bostadsbidrag ändras. Om ett barn upphör att ge rätt till högre boendetillägg finns dock inget stöd i bestämmelserna om boendetillägg för att räkna om ersättningen utan föregående underrättelse. Innan nytt beslut kan fattas måste Försäkringskassan kommunicera den försäkrade om det inte är han eller hon själv som har informerat Försäkringskassan om ändringen.

8.2 Sammanträffande av förmåner vid retroaktiv utbetalning

Om Försäkringskassan har betalat ut boendetillägg och senare retroaktivt beviljar den försäkrade en annan ersättning enligt SFB för samma tid, ska avdrag göras på den retroaktiva ersättningen med det belopp som överstiger vad som annars skulle ha betalats ut för perioden om båda ersättningarna hade fattats samtidigt. (107 kap. 2 § SFB)

För boendetillägg uppstår sammanträffande av förmåner enligt 107 kap. 2 § SFB normalt sett endast när den försäkrade beviljas

- retroaktiv höjning av den bidragsgrundande inkomsten
- retroaktiv sjukersättning
- retroaktivt bostadstillägg
- retroaktivt bostadsbidrag

Det krävs också att ändringen avser en månad som boendetillägg redan har betalats ut för. Det senare är väsentligt med tanke på att boendetillägg betalas ut månadsvis i efterskott.

Det finns två situationer som inte kan regleras med stöd av 107 kap. 2 §. Den ena situationen handlar om när höjning av aktivitetsstöd sker retroaktivt. Om den bidragsgrundande inkomsten höjs på grund av att den försäkrades aktivitetsstöd höjs för retroaktiv tid, så kan detta *inte* regleras med stöd av 107 kap. 2 § SFB. Anledningen är att aktivitetsstöd inte regleras i SFB. Därmed omfattas förmånen inte heller av 107 kap. 2 § SFB. I denna situation måste Försäkringskassan i stället utreda om boendetillägget kan återkrävas enligt 108 kap. 2 § SFB.

Den andra situationen berör samordningen mellan en försäkrads boendetillägg och hans eller hennes makes bostadstillägg för tid innan den 1 januari 2016.

Mer om sammanträffande av förmåner finns i kapitel 5, vägledning 2005:1 *Utbetalning av förmåner, bidrag och ersättningar*.

8.3 Begäran från socialnämnd enligt 107 kap. 5 § SFB

En socialnämnd får under vissa omständigheter begära att en retroaktivt beviljad periodisk ersättning betalas ut till socialnämnden om en person har fått ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

Bestämmelsen tillämpas när den försäkrade har rätt till periodisk ersättning enligt SFB. Därmed omfattas också boendetillägg.

Reglerna kring begäran från socialnämnd förklaras utförligt i kapitel 5, vägledning 2005:1 *Utbetalning av förmåner, bidrag och ersättningar*.

8.4 Återbetalningsskyldighet

En person kan bli återbetalningsskyldig om han eller hon genom att lämna oriktiga uppgifter orsakar att bidrag betalas ut felaktigt eller med ett för högt belopp. En person kan också bli återbetalningsskyldig genom att inte fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. (108 kap. 2 § SFB)

En person kan bli återbetalningsskyldig även om den felaktiga utbetalningen inte är orsakad av henne eller honom. Det gäller när bidrag har betalats ut felaktigt eller med för högt belopp och personen skäligen borde ha insett detta. (108 kap. 2 § SFB)

De gemensamma reglerna om återbetalningsskyldighet inom socialförsäkringen finns i vägledning 2005:3 *Återkrav*.

Källförteckning

EU-bestämmelser

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen

Lagar

Socialförsäkringsbalken

Lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken

Lagen (2009:260) om upphävande av lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap

Sambolagen (2003:376)

Socialtjänstlagen (2001:453)

Studiestödslagen (1999:1395)

Lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap

Förordningar

Förordningen (2011:1526) om tillämpning av vissa bestämmelser om rätten att behålla sjukpenning i särskilda fall, rehabiliteringspenning i särskilda fall och boendetillägg

Förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd

Rättsliga ställningstaganden

Försäkringskassans rättsliga ställningstaganden (FKRS 2012:01)

Propositioner

Prop. 2015/16:1 Budgetproposition för 2016

Prop. 2011/12:1 Budgetproposition för 2012

Prop. 2008/09:200 Socialförsäkringsbalk

Prop. 2005/06:159 Vissa socialförsäkringsfrågor

Prop. 2002/03:80 Ny sambolag

Vägledningar

Pensionsmyndighetens vägledning 2010:5 Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd

Vägledning 2009:2 Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning vid arbetsmarknadspolitiska program

Vägledning 2005:3 Återkrav

Vägledning 2005:1 Utbetalning av förmåner, bidrag och ersättningar

Vägledning 2004:11 Tillämplig lagstiftning, EU, socialförsäkringskonventioner, m.m.

Vägledning 2004:10 Bostadsbidrag till barnfamiljer och ungdomar

Vägledning 2004:7 Förvaltningsrätt i praktiken

Vägledning 2004:5 Sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Vägledning 2000:2 Försäkrad i Sverige genom bosättning eller arbete

Vägledning 2015:01 Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringsersättning

Sakregister

Aktivitetsersättning.....	6
Aktivitetsstöd	23, 24, 28, 30
Andelsberäkning	29
Ansökan.....	12
Arbetsbaserad förmån	10
Arbetsbaserade förmåner.....	9
Arbetslivsintroduktion.....	15
Arbetskadeföränta.....	27
Arbetsbaserad ersättning	24, 26
Avvisning.....	13
Barn	21
Begäran från socialnämnd	38
Beräkningen bidragsgrundande inkomst	23
Beslut	36
Bidragsgrundande inkomst	23, 29
Bostadsbidrag	21
Bostadstillägg.....	15, 31
Bosättningsbaserad förmån	10
Bosättningsbaserad försäkring	10
Bosättningsbaserade förmåner	9
Delvis arbetslös	26
Familjehem	21
Fribelopp.....	29
Fördelning av förhöjt boendetillägg.....	22
Förhöjt belopp	21
Förlängt barnbidrag	21
Förmånsperiod	33
Förmånstiden.....	15
Förordning 883/2004.....	8
Förordning 987/2009	8
Försäkringstillhörighet	8
Förälder.....	22
Gift.....	20

Hushåll	21
Hustrutillägg	15
Inkomstavdrag	29
Inneboende.....	22
Kalenderdagsberäknad ersättning	24, 26
Kombination av förmåner	24
Kommunicering.....	33
Likställd med gift	20
Likställd med ogift	21
Livränta.....	27
Livränta från statligt personsskadeskydd	27
Minskning av boendetillägg	29
Ny ansökan.....	12
Ofullständig ansökan	13
Ogift.....	20
Omprovning.....	31
Partiell ersättning.....	29, 30
Pensionsgrundande inkomst	6
Registrerat partnerskap	20
Rehabiliteringspenning.....	14, 23, 24
Rehabiliteringspenning i särskilda fall	14, 23, 24
Sakområden förordning 883/2004	9
Sambolagen.....	20
Sambor	20
Sammanträffande av förmåner	37
Samordning.....	31, 33
Samordningsbestämmelser.....	8
Sjukersättning	15
Sjuklön	26
Sjuklöneperiod	26
Sjukpenning.....	14, 23, 24
Sjukpenning i särskilda fall.....	14, 23, 24
Skattefri ersättning	6
Skydd under utredningstid	17

Socialnämnd	38
Statligt personskadeskydd.....	27
Steglös avräkning	15
Studiehjälp.....	21
Särskild efterlevandepension	15
Tidvis boende.....	21
Umgängesbarn.....	21
Undertecknande av ansökan	12, 13
Utbetalning	36
Utbetalningsbesked	36
Utlandsvistelse	10
Vilande sjukersättning.....	15
Vårdnad	22
Vårdnad om barn.....	21
Återbetalningsskyldighet.....	38
Ändrade förhållandena.....	13, 33
Ändringar av olika slag	32
Ändringar av samma slag.....	32
Änkepension	15

Bilaga

Övergångsbestämmelser och bestämmelser före den 1 januari och 1 februari 2016

Ö 1 Rätten till boendetillägg

Ö 1.1 Borttag av tidsgränsen i sjukförsäkringen och avskaffande av det arbetsmarknadspolitiska programmet arbetslivsintroduktion

Bakgrund

Den 1 februari 2016 avskaffades den borte gränsen i sjukförsäkringen. I samband med det upphörde även det arbetsmarknadspolitiska programmet arbetslivsintroduktion. Programmet erbjöds dem vars dagar med sjukpenning, aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning tagit slut. Regeringen ansåg att det skulle vara mer effektivt att använda Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens resurser till tidigare rehabiliteringsinsatser riktade till personer med förmåga att tillgodogöra sig dessa. Bestämmelsen om att boendetillägg kan betalas ut under tiden i det arbetsmarknadspolitiska programmet fyller därmed inte längre någon funktion.

Övergångsbestämmelse

Övergångsbestämmelserna innebär att en försäkrad som påbörjat arbetslivsintroduktion innan den 1 februari 2016 har möjlighet att slutföra programmet. Bestämmelserna innebär även att en sådan försäkrad kan beviljas boendetillägg enligt de tidigare gällande föreskrifterna under tiden han eller hon slutför programmet.

För förmåner som avser tid innan de nya reglerna trädde i kraft gäller fortfarande de tidigare föreskrifterna. (punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lag [2015:963] om ändring i SFB).

Lydelse före den 1 februari 2016

Tidigare kunde boendetillägg betalas ut till den som deltar i det arbetsmarknadspolitiska programmet arbetslivsintroduktion och får aktivitetsstöd, enligt 103 c kap.4 § punkt 3:

Boendetillägg kan lämnas till den som omfattas av 2 § och som

1. får sjukpenning enligt 27-28 a kap.,
2. får rehabiliteringsersättning enligt 31 eller 31 a kap., eller
3. deltar i det arbetsmarknadspolitiska programmet arbetslivsintroduktion och får aktivitetsstöd.

Ö 1.2 Bidragsrundande inkomst

Sjukpenning eller rehabiliteringspenning samtidigt med aktivitetsstöd

I vissa fall kan en försäkrad ha rätt till sjukpenning eller rehabiliteringspenning för samma dagar som han eller hon får aktivitetsstöd under arbetslivsintroduktion. Den bidragsgrundande inkomsten beräknas då genom att ersättningarna var för sig räknas om till årsbelopp som sedan summeras.

Exempel

Roy får halv sjukpenning med 110 kronor per dag och aktivitetsstöd under arbetslivsintroduktion med 350 kronor per dag. Sjukpenningdelen av hans bidragsgrundande inkomst ska beräknas på hel sjukpenning, det vill säga 220 kronor per dag (110 x 2).

Sjukpenningdelen av Roys BGI fastställs till 80 300 kronor (220 x 365) och aktivitetsstödsdelen till 91 000 kronor (350 x 260). Den sammanlagda bidragsgrundande inkomsten beräknas till 171 300 kronor per år (80 300 + 91 000).

Ö 2 Samordning med bostadstillägg

Ö 2.1 Samordningen av boendetillägg och bostadstillägg upphör

Bakgrund

Före 1 januari 2016 så samordnades boendetillägget för en försäkrad med makens bostadstillägg. Syftet var att förhindra att två bidrag skulle betalas ut för samma boendekostnad. Men redan vid beräkningen av boendetillägg respektive bostadstillägg tas hänsyn till att de försäkrade är makar och den beskrivna situationen uppstår därför inte. Det innebär att var och en endast får ersättning för sina egna boendekostnader. Därför har regeringen konstaterat att det inte finns några skäl för att samordna en försäkrads boendetillägg med makens bostadstillägg och att samordningen ska tas bort.

Övergångsbestämmelse

För förmåner som avser tid innan de nya reglerna trädde i kraft gäller fortfarande de tidigare föreskrifterna (punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lag [2015:963] om ändring i SFB). Det innebär att samordning fortfarande ska göras för boendetillägg som avser tid före 1 januari 2016.

Lydelse före den 1 januari 2016

Tidigare fanns krav på samordning av en försäkrads boendetillägg och makens bostadstillägg (103 d kap. 1 och 9 §§ kap. 35 a § SFB) I 9§ står att:

Boendetillägget enligt 8 § ska minskas med de belopp som lämnas om

1. preliminärt bostadsbidrag enligt 98 kap., och
2. bostadstillägg till make enligt 100-102 kap.

Om boendetillägg lämnas till båda makarna ska boendetillägg et till vardera maken minskas med halva det preliminära bostadsbidraget enligt första stycket 1.

För en försäkrad vars make har fått bostadstillägg ska ersättningarna samordnas.

Exempel

Mikaela är gift, har två barn och halv sjukpenning i särskilda fall. Efter andelsberäkning har hon rätt till 2 500 kronor per månad i boendetillägg (30 000 kronor per år). Hennes maka får 1 700 kronor per månad i bostadstillägg (20 400 kronor per år) och därför ska Mikaelas boendetillägg minskas med 1 700 kronor per månad. Efter minskningen har Mikaela rätt till 800 kronor per månad i boendetillägg (9 600 kronor per år).

Tidigare fanns en hänvisning i 103 e kap. 3§ till 103 c kap. 4 § att det som föreskrivs även gäller när ändring görs av förmånsnivån för aktivitetsstöd som lämnas under deltagande i det arbetsmarknads-politiska programmet arbetslivsintroduktion:

Boendetillägget får räknas om utan föregående underrättelse om den bidragsgrundande inkomsten enligt 103 d kap 6 ändras.

Det som anges i första stycket gäller också när ändring sker av

- förmånsnivån i de förmåner som anges i 103 c kap. 4 §,
- preliminärt bostadsbidrag enligt 98 kap., eller
- bostadstillägg till make enligt 100-102 kap.